

Sag C-333/19**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

24. april 2019

Forelæggende ret:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgien)

Afgørelse af:

12. marts 2019

Appellanter:

DA

FC

S. C. European Food S.A.

S. C. Starmill S.R. L.

S. C. Multipack S.R. L.

Indstævnte:

Romanian Air Traffic Services Administration (Romatsa)

Rumænien

Europa-Kommissionen

Organisation européenne pour la sécurité de la navigation aérienne (Eurocontrol)

I. Tvistens baggrund og de faktiske omstændigheder

- 1 Den 11. december 2013 afsagde en voldgiftsret nedsat i henhold til »ICSID-konventionen« (se nedenfor) en kendelse, der pålagde Rumænien at betale DA og FC samt erhvervselskaberne European Food S.A, Starmill S.R. L. og Multipack

S.R.L erstatning med et samlet beløb på 376 433 229 RON (eller ca. 178 000 000 EUR) med tillæg af renter.

- 2 Sagen om annullation af denne kendelse, der blev indbragt for ad hoc-udvalget for Det Internationale Center til Bilæggelse af Investeringstvister (ICSID), blev afvist den 26. februar 2016, hvorefter kendelsen ikke kan anfægtes.
- 3 Europa-Kommissionen havde afgivet amicus curiae-indlæg for voldgiftsretten og havde den 26. maj 2014 – i henhold til artikel 11, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 TEUF – vedtaget afgørelse C (2014) 3192, som pålagde Rumænien at afbryde enhver handling, som kunne føre til fuldbyrdelse eller gennemførelse af den del af voldgiftskendelsen som endnu ikke var betalt, da dette ville udgøre ulovlig statsstøtte, indtil Kommissionen har truffet en endelig afgørelse om statsstøttens forenelighed med det indre marked.
- 4 Ved afgørelse (EU) 2015/1470 af 30. marts 2015 om statsstøtte SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN), gennemført af Rumænien – Voldgiftskendelse af 11. december 2013 (EUT 2015, L 232, s. 43), besluttede Kommissionen, at betalingen af erstatning samt renter tilkendt ved voldgiftskendelsen afsagt den 11. december 2013 til den økonomiske enhed bestående af DA, FC og selskaberne European Food, Starmill og Multipack udgør statsstøtte, som er uforenelig med det indre marked, jf. traktatens artikel 107, stk. 1. Denne afgørelse forbyder i det væsentlige Rumænien at betale noget som helst beløb i henhold til kendelsen af 11. december 2013.
- 5 Kommissionens afgørelse er genstand for flere annullationssøgsmål, der i øjeblikket verserer for Den Europæiske Unions Ret (Jf. bl.a. sag T-624/15 (EUT 2016, C 16, s. 45), sag T-694/15 (EUT 2016, C 38, s. 69) og sag T-704/15 (EUT 2016, C 68, s. 30).
- 6 Den 19. august 2015 forkyndte DA voldgiftskendelsen med fuldbyrdelsesbestemmelsen, som i overensstemmelse med ICSID-konventionen var udstedt af justitskontoret ved cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles, Belgien), for Rumænien.
- 7 Den 9. september 2015 foretog DA i Belgien udlæg mod Eurocontrol for samtlige beløb, som Eurocontrol skyldte eller ville komme til at skyldte Rumænien eller Romatsa (rumænsk statsvirksomhed for luftfart) med henblik på at opnå betaling af et beløb på 85 066 428,42 EUR.
- 8 Den 23. og den 24. september 2015 rejste Romatsa og Rumænien for tribunal de première instance francophone de Bruxelles (den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles, Belgien) indsigelse imod udlægget. Kommissionen indtrådte i henhold til artikel 23a i forordning (EF) nr. 659/1999 frivilligt i sagen til støtte for Romatsas og Rumæniens påstande.

- 9 Ved retsafgørelse af 25. januar 2016 traf tribunal de première instance francophone de Bruxelles (den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles) i det væsentlige afgørelse om frigivelse af udlægget mod Eurocontrol vedrørende den rumænske stat.
- 10 DA, FC og kreditorselskaberne har appelleret denne retsafgørelse den 29. februar 2016.

II. Relevante bestemmelser

EU-retten

- 11 Artikel 288 TEUF har følgende ordlyd:

»For at udøve Unionens beføjelser vedtager institutionerne forordninger, direktiver, afgørelser, henstillinger og udtalelser.

[...]

En afgørelse er bindende i alle enkeltheder. Når den angiver, hvem den er rettet til, er den kun bindende for disse«.

Konventionen om bilæggelse af investeringstvister mellem stater og andre landes statsborgere (indgået i Washington i Verdensbankens regi den 18.3. 1965 og godkendt i Belgien ved lov af 17.7.1970)

- 12 Artikel 1 bestemmer:

»Der oprettes herved et internationalt center til bilæggelse af investeringstvister (herefter betegnet »centret«).

- 13 Artikel 54 bestemmer:

»(1) Enhver kontraherende stat skal anerkende en kendelse afsagt i henhold til denne konvention som bindende og inden for sit territorium fuldbyrde de pengeforpligtelser pålagt ved denne kendelse, som var den en endelig retsafgørelse truffet af en domstol i denne stat. En kontraherende stat med en forbundsforfatning kan fuldbyrde en sådan kendelse i eller ved sine forbundsdomstole og kan bestemme at sådanne domstole behandler kendelsen, som var den en endelig retsafgørelse truffet af en af delstaternes domstole.

(2) En part, som søger anerkendelse eller fuldbyrdelse inden for en kontraherende stats territorium, skal forsyne den kompetente domstol eller anden myndighed, som denne stat har udpeget hertil, med en af generalsekretæren bekræftet kopi af kendelsen. Enhver kontraherende stat skal underrette generalsekretæren om den til dette formål kompetente domstol eller anden myndighed og om enhver senere ændring heri.

(3) Fuldbyrkelse af kendelsen skal følge de regler, som gælder for fuldbyrnelsen af domstolsafgørelser i den stat, inden for hvis territorium fuldbyrkelse søges.«

III. Parternes argumenter

- 14 DA, FC og kreditorselskaberne har for appelretten i det væsentlige nedlagt påstand om genopretning af udlægget til sikring af et samlet beløb, der nu er fastsat til 281 718 067,10 EUR.
- 15 DA har navnlig gjort gældende, at Kommissionens afgørelse (EU) 2015/1470 af 10. marts 2015 ikke som sådan forbyder en tvangsfuldbyrkelse af kendelsen i Belgien.
- 16 Ifølge DA er betingelsen for, at fordele kan anses for statsstøtte, for det første, at disse fordele ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler og for det andet, at de kan tilregnes staten (dom af 16.5.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, præmis 24). Denne dom fastslår klart, at alene den omstændighed, at der overføres statsmidler, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at anse en støtte for statsstøtte. Kriteriet om tilregnelser er et selvstændigt kriterium.
- 17 DA har også nævnt dom af 27. marts 1980, Den kavita italiana (61/79, EU:C:1980:100, præmis 31), hvorefter reglerne om statsstøtte »[således] tager [...] sigte på de beslutninger fra medlemsstaterne, hvorved disse med henblik på gennemførelsen af deres egne økonomiske og sociale mål, ensidigt og selvstændigt stiller økonomiske midler til rådighed for virksomheder eller andre retssubjekter eller giver dem fordele, der skal begunstige virkeliggørelsen af de ønskede økonomiske eller sociale mål« (appellantens fremhævelse).
- 18 DA har endvidere nævnt, at Domstolen i sin praksis har fremhævet ikke alene behovet for overførsel af offentlige midler eller en generel kontrol med virksomheden fra statens side, men også statens faktiske indvirkning på vedtagelsen af de anfægtede foranstaltninger: »Det er også nødvendigt at undersøge, om de offentlige myndigheder på den ene eller den anden måde må anses for at være impliceret i vedtagelsen af disse foranstaltninger« (dom af 16.5.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, præmis 114).
- 19 I den foreliggende sag kan tvangsfuldbyrnelsen i Belgien imidlertid ikke tilregnes Rumænien.
- 20 Det følger således klart af Kommissionens afgørelse, at en fuldbyrkelse af voldgiftskendelsen kun udgør statsstøtte, hvis en sådan handling kan tilregnes Rumænien, dvs. hvis Rumænien fyldbyrder voldgiftskendelsen frivilligt. Ifølge DA er det ganske enkelt ikke korrekt at hævde, at såvel konklusionen i Kommissionens afgørelse som begrundelsen også finder anvendelse på en tvangsfuldbyrkelse pålagt af retter, som ikke er rumænske. Såfremt Rumænien er forpligtet og tvunget til at gennemføre voldgiftskendelsen, kan denne handling

ikke tilregnes Rumænien, som således ikke tilsidesætter Kommissionens afgørelse.

- 21 Den rumænske stat har nærmere bestemt nedlagt påstand for cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles) om afvisning og frifindelse og subsidiært om udsættelse af sagen, i afventning af dommene fra de europæiske retsinstanter i de sager, der er indbragt til prøvelse af Kommissionens afgørelse af 30. marts 2015.
- 22 Kommissionen har nedlagt påstand om, at der sker frifindelse i appelsagerne.

IV. Bemærkninger fra cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles)

- 23 Cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles) har indledningsvis forkastet forskellige påberåbte afvisningsgrunde samt den rumænske stats anbringende vedrørende dennes immunitet mod retsforfølgning. Rumænien, der har accepteret voldgiftsproceduren og rejst tredjemandsindsigelse mod udlægget, har accepteret at underkaste tvisten (den belgiske) udlægsdommers skøn og indbringe sagen for cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles) og denne har givet afkald på sin immunitet mod retsforfølgning.
- 24 Cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles) har herefter anført, at voldgiftskendelsen er endelig og ikke længere kan anfægtes. Voldgiftskendelsen udgør i sig selv et forskriftsmæssigt fuldbyrdelsesgrundlag. Udlægget blev foretaget på grundlag af en kendelse forsynet med en fuldbyrdelsesbestemmelse, som i medfør af ICSID-konventionens artikel 54 skal anerkendes og fuldbyrdes af alle kontraherende stater, herunder kongeriget Belgien.
- 25 Cour d'appel de Bruxelles (appelretten i Bruxelles) har dog anført, at Kommissionens afgørelse (EU) 2015/1470 af 10. marts 2015 fremstår som en væsentlig hindring for den rumænske stats fuldbyrdelse af voldgiftskendelsen. Appelretten har mindet om, at »myndighedshandlingen« faktisk udgør en udefra kommende årsag, der virker frigørende, og som kan begrunde, at en debitor, der normalt er forsigtig og fornuftig, ikke betaler sin kreditor, der er i besiddelse af et fuldbyrdelsesgrundlag.
- 26 I denne afgørelse forbyder Kommissionen Rumænien at betale forfaldne beløb i henhold til voldgiftskendelsen, idet en sådan betaling udgør statsstøtte, som er uforenelig med det indre marked.
- 27 Afgørelser er i medfør af artikel 288 TEUF bindende i alle medlemsstater. Denne afgørelse fandtes dog ikke på det tidspunkt, hvor voldgiftsretten afsagde den kendelse, som udgør fuldbyrdelsesgrundlaget. Endvidere er Kommissionens afgørelse (EU) 2015/1470 af 30. marts 2015 genstand for sagsanlæg for den Europæiske Unions retsinstanter.
- 28 I øjeblikket er der reel risiko for konflikt mellem en afgørelse fra udlægsdommeren og den ret, der træffer afgørelse som appelinstans vedrørende

udlæg, og en afgørelse fra Den Europæiske Union, nemlig Kommissionens afgørelse, der er påberåbt som »myndighedshandling« i tvisten om tvangsfuldbyrdelse af en ICSID-voldgiftskendelse.

- 29 Spørgsmålet om, hvorvidt fuldbyrdelsen af kendelsen fra Rumænien udgør en frivillig fuldbyrdelse og statsstøtte er gestand for stor uenighed.

V. Præjudicielle spørgsmål

- 30 Sagen må således udsættes for at sikre retssikkerheden og med henblik på at undgå risikoen for uoverensstemmende afgørelser i afventning af en afgørelse fra de europæiske retsinstanser om annulationsøgsmålene vedrørende afgørelsen af 30. marts 2015 samt svar fra Den Europæiske Unions Domstol på følgende præjudicielle spørgsmål:

1. Skal Europa-Kommissionens afgørelse (EU) 2015/1470 af 30. marts 2015 om statsstøtte SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) forstås således, at denne omfatter manglende betalinger fra Rumænien selv i tilfælde, hvor de manglende betalinger vil blive inddrevet hos denne medlemsstat efter en sag om tvangsfuldbyrdelse af ICSID-voldgiftskendelsen af 11. december 2013, der er anlagt for retterne i en anden medlemsstat end Rumænien?

2. Kræver EU-retten i sig selv, at en ret i en medlemsstat (der ikke er Rumænien), hvor der er anlagt et søgsmål til prøvelse af en sag om tvangsfuldbyrdelse af en ICSID-voldgiftskendelse, som har retskraft ifølge de i denne medlemsstat gældende nationale procedureregler, ser bort fra kendelsen alene med den begrundelse, at tvangsfuldbyrdelse af denne kendelse – i medfør af en ikke-endelig afgørelse fra Europa-Kommissionen, som er vedtaget efter kendelsen – anses for at være i strid med de europæiske regler om statsstøtte?

3. Tillader EU-retten – navnlig princippet om loyalt samarbejde eller princippet om retskraft – at en national ret i en medlemsstat (der ikke er Rumænien) ikke overholder sine internationale forpligtelser, der følger af ICSID-konventionen, i det tilfælde, hvor Europa-Kommissionen efter en kendelse har vedtaget en afgørelse, hvorefter tvangsfuldbyrdelse af denne kendelse ville være i strid med de europæiske regler om statsstøtte, også selv om Europa-Kommissionen deltog i voldgiftssagen (herunder sagen om annullation af kendelsen) og fremsatte sine anbringender vedrørende de europæiske regler om statsstøtte?